

UZASADNIENIE

Przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, zwanej dalej „ustawą”, został opracowany na podstawie założeń do projektu ustawy przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 15 grudnia 2009 r.

Niniejszym projektem są wprowadzane zmiany w dwóch ustawach: z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) oraz z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z późn. zm.) w zakresie: ułatwień w składaniu dokumentów elektronicznych – deklaracji podatkowych i zgłoszeń identyfikacyjnych oraz aktualizacyjnych podatników i płatników, modyfikacji mechanizmu określenia wysokości stawki odsetek za zwłokę, modyfikacji zasad udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, które stanowią pomoc publiczną, usunięcia wątpliwości interpretacyjnych w zakresie rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia, wprowadzenia możliwości zwrotu nadpłaty podatku dla byłych wspólników spółki cywilnej (w związku z wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego – sygn. P80/08), zwiększenia częstotliwości sporządzania i przekazywania przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe informacji o założonych i zlikwidowanych rachunkach bankowych przez przedsiębiorców, przyznania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych uprawnienia do upoważnienia podległego mu organu podatkowego do występowania do władz obcych z wnioskiem o doręczenie pisma organu podatkowego, usunięcia wątpliwości w zakresie zasad wszczęcia postępowania w sprawach zabezpieczenia zobowiązań podatkowych oraz możliwości upoważnienia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych podległego mu organu podatkowego do przekazywania i otrzymywania informacji podatkowych od właściwych władz państw członkowskich Unii Europejskiej o przychodach z oszczędności.

Ułatwienia w zakresie składania dokumentów elektronicznych

Obecnie na podstawie art. 3b § 2 pkt 1 ustawy – Ordynacja podatkowa, minister właściwy do spraw finansów publicznych jest zobowiązany do określenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, w drodze rozporządzenia, struktury logicznej deklaracji i podań składanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W załącznikach do aktów wykonawczych wydawanych na podstawie ww. upoważnienia ustawowego struktury logiczne deklaracji i podań liczą kilkaset stron. Przykładowo załącznik

nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie struktury logicznej deklaracji i podań, sposobu ich przesyłania oraz rodzajów podpisu elektronicznego, którymi powinny być opatrzone (Dz. U. Nr 246, poz. 1820, z późn. zm.), liczy ponad 70 stron i określa format danych XML (XSD) wyznaczający strukturę deklaracji i podań oraz zawiera m.in. dane adresowe urzędów skarbowych oraz nazwy państw. Należy podkreślić, że każda zmiana we wzorze formularza deklaracji, podania czy zgłoszenia (w tym w zakresie danych teleadresowych) wymaga wydania nowego aktu wykonawczego, uwzględniającego zaistniałe zmiany.

Na gruncie obecnego stanu prawnego, na przestrzeni kilku lat, objętość wszystkich załączników do rozporządzeń wydawanych na podstawie wskazanego upoważnienia wynosi kilka tysięcy stron. Należy też zauważyć, że weryfikacja struktury elektronicznej deklaracji, w toku procesu legislacyjnego, jest procesem znacznie trudniejszym niż weryfikacja „papierowego” wzoru deklaracji, ponieważ wymaga wiedzy specjalistycznej i przeprowadzenia czasochłonnych testów. Ponadto struktury logiczne deklaracji mają charakter techniczno-informatyczny i w praktyce zainteresowane jest nimi bardzo wąskie grono osób – tj. informatycy tworzący programy komputerowe do obsługi tych deklaracji. Dla podmiotów, które będą składać deklaracje w formie elektronicznej, istotny jest dostęp do deklaracji w formie elektronicznej na stronie internetowej, a nie informatyczne zasady tworzenia tej deklaracji zawarte w odpowiedniej strukturze logicznej.

Mając na uwadze powyższe względy w art. 1 pkt 1 i art. 2 ustawy uchylono obowiązek określenia w aktach wykonawczych struktur logicznych deklaracji i podań oraz zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych. Przyjęto, że w tym zakresie będzie wystarczające zamieszczenie wzorów struktur logicznych deklaracji podatkowych i zgłoszeń identyfikacyjnych oraz aktualizacyjnych w centralnym repozytorium wzorów pism w formie dokumentów elektronicznych prowadzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 58 ust. 3 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450, z późn. zm.).

W celu zapewnienia harmonijnego wejścia w życie regulacji zawartych w ustawie w omawianym zakresie oraz regulacji zawartych w ustawie z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 40, poz. 230) w art. 4 w ust. 1 wprowadzono przepis przejściowy zachowujący moc obowiązującą przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 3b § 2 pkt 1 ustawy – Ordynacja podatkowa oraz art. 10b ust. 2 pkt 1 ustawy o zasadach

ewidencji i identyfikacji podatników i płatników do dnia 31 grudnia 2010 r. Przepis ten umożliwi, mimo uchylecia upoważnień w zmienianej ustawie i braku analogicznych upoważnień w tym zakresie, uniknięcie luki prawnej z uwagi na stopniowe publikowanie w centralnym repozytorium wzorów dokumentów elektronicznych: deklaracji i podań oraz zgłoszeń identyfikacyjnych i aktualizacyjnych.

Doprecyzowanie zasad sprawowania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych ogólnego nadzoru w sprawach podatkowych

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 14 ustawy – Ordynacja podatkowa, minister właściwy do spraw finansów publicznych jest zobowiązany do sprawowania ogólnego nadzoru w sprawach podatkowych. Zgodnie z art. 5 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1267, z późn. zm.) do zakresu działania naczelników urzędów skarbowych – podległych temu organowi administracji rządowej – należy przyjmowanie deklaracji podatkowych. Mając na uwadze konieczność zwiększenia funkcjonalności systemów informatycznych znajdujących się w urzędach skarbowych oraz racjonalizacji zadań analityczno-sprawozdawczych, ustawa w art. 1 pkt 2 wprowadza przepisy uprawniające ministra właściwego do spraw finansów publicznych do przetwarzania danych zawartych w deklaracjach podatkowych pod warunkiem zachowania przepisów o ochronie danych osobowych oraz tajemnic ustawowo chronionych, tj. m.in.: tajemnicy skarbowej, tajemnicy bankowej czy tajemnicy zawodowej.

Zmiana zasad ustalania wysokości stawki odsetek za zwłokę

Zgodnie z brzmieniem art. 56 ustawy – Ordynacja podatkowa, stawka odsetek za zwłokę wynosi 200 % podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego, ustalonej zgodnie z przepisami o Narodowym Banku Polskim. W związku z obserwowaną tendencją słabszej reakcji banków na zmiany stóp procentowanych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej różnica między stawką oprocentowania kredytów obrotowych oraz stawką odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych zmniejsza się, szczególnie w zakresie stawki obniżonej, o której mowa w art. 56 § 1a ustawy – Ordynacja podatkowa. W celu zagwarantowania dyscyplinującego charakteru odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych (stosowanych też do innych należności publicznoprawnych) jest konieczne zachowanie odpowiednich relacji między stawkami kredytów a odsetkami od zaległości podatkowych i modyfikacja obecnego mechanizmu ich ustalania. Podwyższenie stawki powinno także zwiększyć skłonność podatników do regulowania w pierwszej kolejności należności publicznoprawnych.

W związku z powyższym ustawa w art. 1 pkt 3 wprowadza przepisy stanowiące, iż stawka odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych będzie równa sumie 200 % podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego i 2 % oraz nie może być niższa niż 8 %.

Zmiana zasad udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych

Na podstawie przepisów rozdziału 7a ustawy – Ordynacja podatkowa są udzielane ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, w tym stanowiących pomoc publiczną. Na podstawie aktów wykonawczych do ustawy – rozporządzeń Rady Ministrów – pomoc publiczna jest udzielana m.in. na: szkolenia, zatrudnienie, pomoc regionalną, która nie cieszy się dużym zainteresowaniem przedsiębiorców. W latach 2007 i 2008 kwoty pomocy publicznej udzielonej na pomoc na: szkolenia – wyniosły 343 tys. zł, zatrudnienie – 6 793 tys. zł, pomoc regionalną – 92 tys. zł.

W związku z powyższym projektodawca w art. 1 pkt 4 ustawy wprowadza zmiany, których celem jest rezygnacja z wydawania rozporządzeń Rady Ministrów w ww. obszarach, przy czym należy zauważyć, że nie oznacza to rezygnacji z przyznawania pomocy publicznej w tych obszarach. Aby całkowicie nie wyeliminować możliwości udzielania tego typu pomocy w formie ulg podatkowych, przyjęto rozwiązanie pozwalające na jej udzielenie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na warunkach określonych w art. 67b § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa, tj. jako pomoc indywidualną zgodną z programami rządowymi lub samorządowymi albo udzielaną w ramach programów pomocowych określonych w odrębnych przepisach (w drodze indywidualnej notyfikacji).

Przyznanie pomocy będzie możliwe po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej – w każdym przypadku udzielenia pomocy indywidualnej na zatrudnienie oraz w większości przypadków udzielania pomocy regionalnej. Zgodnie z art. 1 ust. 5 w związku z art. 13 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008), pomoc indywidualna udzielana w ramach pomocy regionalnej nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej tylko wtedy, gdy stanowi uzupełnienie programu regionalnej pomocy inwestycyjnej (przy spełnieniu pozostałych warunków określonych w rozporządzeniu). Należy mieć na uwadze, że pomoc regionalna może być również udzielana na podstawie wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007 – 2013 (Dz. Urz. UE C 54 z 04.03.2006). Pomoc indywidualna udzielana na podstawie ww. wytycznych wymaga jednakże każdorazowej notyfikacji KE. W związku z powyższym,

w zakresie udzielania ulg podatkowych stanowiących regionalną pomoc indywidualną, będą występować dwa odrębne „reżimy” udzielania tej pomocy (pomoc zwolniona z notyfikacji i pomoc wymagająca notyfikacji).

Dodatkowo, w celu zagwarantowania możliwości udzielania ulg na szkolenia, zatrudnienie, pomoc regionalną na warunkach określonych w obecnie obowiązujących rozporządzeniach Rady Ministrów, ustawa w art. 4 ust. 2 zachowuje ich moc obowiązującą – ww. akty wykonawcze obowiązują odpowiednio do dnia 31 grudnia 2013 r. oraz do dnia 30 czerwca 2014 r.

Usunięcie wątpliwości w zakresie określenia momentu zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego

Zgodnie z art. 70 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Z kolei na podstawie przepisu art. 70 § 6 ustawy – Ordynacja podatkowa bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego zostaje zawieszony z dniem:

- 1) wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe,
- 2) wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję dotyczącą tego zobowiązania,
- 3) wniesienia żądania ustalenia przez sąd powszechny istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa,
- 4) doręczenia postanowienia o przyjęciu zabezpieczenia zobowiązania podatkowego lub doręczenia zarządzenia zabezpieczenia w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Na tle obowiązującego stanu prawnego powstają wątpliwości, czy zaistnienie powyższych zdarzeń, w okresie od dnia terminu zapłaty podatku do dnia 31 grudnia danego roku kalendarzowego, zawiesza bieg terminu przedawnienia. Skutkuje to niejednorodną praktyką organów podatkowych w stosowaniu tego przepisu, a przedmiotowe wątpliwości nie były jeszcze rozstrzygane przez sądy.

W związku z powyższym ustawa w art. 1 pkt 5 dotychczasową instytucję zawieszenia biegu terminu przedawnienia uzupełnia o instytucję, którą można określić jako „spoczywanie biegu terminu przedawnienia” (stanowiąc, iż bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się). Powyższa zmiana powinna zakończyć problemy organów podatkowych w tym zakresie. Skutkiem przyjęcia powyższego rozwiązania jest zmiana w zdaniu wstępnym art. 70 § 7,

stanowiącym, iż bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a po zawieszeniu biegnie dalej, w określonych w tym przepisie przypadkach.

Z uwagi na fakt, że przepisy dotyczące przedawnienia są zaliczane do przepisów materialnych, a ustawa modyfikuje zasady dotyczące zawieszenia biegu terminu przedawnienia, to projektowane przepisy będą miały zastosowanie tylko do zobowiązań powstałych po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy. W związku z tym ustawa nie wprowadza przepisów przejściowych w tym zakresie.

W wyniku przedmiotowej zmiany z art. 1 pkt 5 ustawy, może – co do zasady – ulec wydłużeniu dotychczasowy okres przedawnienia, co spowoduje pogorszenie sytuacji podatników w aspekcie związanym z poborem podatków oraz może podnieść wpływy z tytułu należności publicznoprawnych. Dążenie do zapewnienia państwu stabilności finansowej, a w efekcie bezpieczeństwa ekonomicznego państwa, nie jest sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawnego, a zmiany wynikające z art. 1 pkt 5 ustawy są konieczne dla realizacji ww. celów. Zaznaczyć także należy, że w pewnych sytuacjach wydłużenie okresu przedawnienia może być też korzystne dla podatnika (prawo do wnioskowania o stwierdzenie nadpłaty – art. 79 § 2 Ordynacji podatkowej). Nierozpoczynanie się biegu terminu przedawnienia w związku z przyjęciem zabezpieczenia dobrowolnego (art. 33d § 2 Ordynacji podatkowej) zwiększy prawdopodobieństwo skuteczności poboru podatku. Projektowane rozwiązanie może więc przyczynić się do pozytywnego załatwiania wniosków podatnika w sprawie przyjęcia zabezpieczenia dobrowolnego już w roku, w którym upływa termin płatności podatku.

Implementacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2009 r. (sygn. akt P 80/08)

Celem proponowanej nowelizacji jest wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2009 r., sygn. akt P 80/08 (Dz. U. Nr 44, poz. 362), zgodnie z którym przepisy art. 75 § 2 pkt 1 lit. b i § 3 oraz art. 81 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa w zakresie, w jakim nie regulują trybu złożenia korekty deklaracji i wniosku o stwierdzenie nadpłaty podatku od towarów i usług przez byłych wspólników rozwiązanej spółki cywilnej będącej podatnikiem tego podatku, są niezgodne z art. 2 w związku z art. 64 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z powyższym ustawa, w art. 1 pkt 6 – 10 i 12, wprowadza przepisy umożliwiające byłym wspólnikom rozwiązanej spółki cywilnej w chwili rozwiązania spółki, zwanych dalej „byłymi wspólnikami”, składanie wniosków o zwrot nadpłat podatków

należnych tej spółce wraz z odpowiednimi korektami deklaracji oraz przepisy określające sposób realizacji tego uprawnienia przez organy podatkowe.

W celu skutecznego wystąpienia przez byłych wspólników z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty podatku przewiduje się konieczność złożenia wraz z przedmiotowym wnioskiem skorygowanego zeznania (deklaracji) oraz umowy spółki, aktualnej w chwili jej rozwiązania. Określa się również sposób, w jaki jest dokonywany zwrot nadpłaty podatku. Na organy podatkowe został nałożony obowiązek dokonania zwrotu nadpłaty w proporcjach wynikających z prawa do udziału w zysku określonego w umowie spółki, a jeżeli z dołączonej umowy udziały te nie wynikają – zwrot nadpłaty w częściach równych. Uzupełnione zostały również regulacje art. 76, 77b i 81 ustawy – Ordynacja podatkowa w zakresie: możliwości zaliczenia nadpłaty m.in. na poczet zaległości podatkowych, określenia formy zwrotu nadpłaty oraz dodania byłych wspólników do katalogu osób uprawnionych do skorygowania uprzednio złożonych deklaracji w zakresie nadpłaty.

W art. 3 ustawa wprowadza przepis przejściowy, zgodnie z którym w ciągu miesiąca od wejścia w życie ustawy byli wspólnicy mogą złożyć wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli przed dniem wejścia w życie projektowanej regulacji w sprawach nadpłaty: odmówiono im wszczęcia postępowania, postępowanie zostało umorzone albo odmówiono stwierdzenia nadpłaty.

Jednocześnie przyjęto założenie, że pozostali byli wspólnicy, którzy nie składali wniosków o stwierdzenie nadpłaty, będą mogli skutecznie domagać się jej zwrotu – po wejściu w życie projektowanej ustawy – pod warunkiem że przedmiotowe roszczenie się nie przedawniło.

Zwiększenie częstotliwości przekazywania przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo--kredytowe informacji o założonych i zlikwidowanych rachunkach bankowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 82 § 2 ustawy – Ordynacja podatkowa banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe są obowiązane do sporządzania i przekazywania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych comiesięcznych informacji o założonych i zlikwidowanych rachunkach bankowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w terminie do siódmego dnia następnego miesiąca. Powyższe informacje minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia organom podatkowym, które, działając jako administracyjne organy postępowania egzekucyjnego, wykorzystują te informacje przy dochodzeniu podatków w trybie

postępowania egzekucyjnego w administracji przez zastosowanie środka egzekucyjnego w postaci zajęcia rachunku bankowego.

Mając na względzie zwiększenie efektywności poboru podatków dokonywanego w tym trybie, uznano, że częstotliwość przekazywania przedmiotowych informacji jest niewystarczająca dla realizacji założonego celu.

W związku z powyższym ustawa, w art. 1 pkt 11, wprowadza regulację nakładającą na banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe obowiązek sporządzania i przekazywania przedmiotowych informacji w krótszych niż aktualne okresach sprawozdawczych – które wynoszą odpowiednio: od 1 do 15 dnia miesiąca oraz od 16 do ostatniego dnia miesiąca. Jednocześnie przewiduje się, że banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe będą przekazywały przedmiotowe informacje w terminie do siódmego dnia następnego okresu sprawozdawczego, a obowiązek ten nie będzie dotyczył rachunków bankowych założonych i zlikwidowanych w tym samym okresie sprawozdawczym.

W celu zapewnienia odpowiedniego czasu instytucjom finansowym do przystosowania systemów informatycznych do wykonywania zwiększonych obowiązków sprawozdawczych przewidziano, że zmiany w tym zakresie wejdą w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy (art. 5 ustawy).

Modyfikacja zasad doręczania pism organu podatkowego podmiotom znajdującym się w państwach członkowskich Unii Europejskiej

Zgodnie z brzmieniem art. 154a ustawy – Ordynacja podatkowa minister właściwy do spraw finansów publicznych może wystąpić do władzy państwa członkowskiego Unii Europejskiej właściwej w sprawach podatkowych z wnioskiem o doręczenie pisma organu podatkowego w sprawach podatkowych.

Z uwagi na swobodę przepływu osób oraz intensywność kontaktów polskich organów podatkowych z podatnikami zamieszkującymi/przebywającymi na terytorium państw UE, a także konieczność usprawnienia wymiany korespondencji w sprawach podatkowych konieczne są zmiany w tym zakresie.

W art. 1 pkt 13 ustawy wprowadza się przepis uprawniający ministra właściwego do spraw finansów publicznych do upoważnienia podległego mu organu do występowania z przedmiotowym wnioskiem do władzy państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Modyfikacja zasad wszczęcia postępowania w sprawie postępowania zabezpieczającego

Celem zmiany zawartej w art. 1 pkt 14 ustawy – Ordynacja podatkowa jest ujednoczenie zasad wszczynania postępowania w sprawie zabezpieczenia wykonania zobowiązań podatkowych oraz odformalizowanie i uproszczenie tego etapu postępowania. Główne wątpliwości koncentrowały się wokół konieczności wydania postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie zabezpieczenia wykonania zobowiązań podatkowych w trybie art. 33 ustawy – Ordynacja podatkowa – jako tzw. „zabezpieczenie przedwymiarowe”. Obecny stan prawny w tym zakresie nie był jednolicie interpretowany przez polskie sądy – istnieją dwie odmienne linie orzecznicze: jedna oparta tylko i wyłącznie na literalnej wykładni art. 165 § 5 ustawy – Ordynacja podatkowa nakazująca wydawanie takiego postanowienia (wyrok NSA z dnia 17 czerwca 2005 r., sygn. akt I FSK 35/05) oraz druga – oparta na wykładni systemowej i funkcjonalnej, która takiego obowiązku nie przewidywała (wyrok NSA w Warszawie z dnia 2 marca 2001 r., sygn. akt III 28/00).

W związku z powyższym ustawa wprowadza zmiany w art. 165 § 5 ustawy – Ordynacja podatkowa, skutkującej wyraźnym wskazaniem, że w przypadku postępowań w sprawie zabezpieczenia nie będzie konieczne wydanie postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie zabezpieczenia wykonania zobowiązań podatkowych.

Jednocześnie należy podkreślić, że przedmiotowa zmiana nie wpłynie na „jakość” tego postępowania oraz uprawnienia o charakterze procesowym podatnika. Proponowane zmiany w żadnym razie nie oznaczają zwolnienia organu podatkowego z obowiązku badania istnienia przesłanek zabezpieczenia wskazanych w art. 33 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa, przeprowadzenia w tym zakresie pełnego postępowania dowodowego w reżimie wyznaczanym w dziale IV ustawy – Ordynacja podatkowa i uzewnętrznienie jego wyniku w uzasadnieniu decyzji o zabezpieczeniu, czego wymaga art. 210 § 4 ustawy – Ordynacja podatkowa. Odformalizowanie wszczynania postępowania w sprawie zabezpieczenia nie spowoduje więc zmniejszenia uprawnień procesowych strony służących ochronie jej interesów.

Rozszerzenie kręgu organów właściwych do wymiany informacji o przychodach (dochodach) z oszczędności z państwami członkowskimi Unii Europejskiej

Na podstawie art. 305n § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa organem właściwym do przekazywania informacji dotyczących przychodów (dochodów) z oszczędności osób jest obecnie jedynie minister właściwy do spraw finansów publicznych. Obecne rozwiązanie

organizacyjne jest nieefektywne, zwłaszcza że całość wymiany informacji podatkowych jest obsługiwana w praktyce przez Biuro Wymiany Informacji Podatkowych.

W celu usprawnienia wymiany przedmiotowych informacji ustawa w art. 1 pkt 15 dodaje w art. 305n ustawy – Ordynacja podatkowa nowe przepisy § 4 i 5, zgodnie z którymi minister właściwy do spraw finansów publicznych może upoważnić podległy mu organ podatkowy do przekazywania informacji dotyczących przychodów (dochodów) z oszczędności osób fizycznych. W regulacji zawartej w art. 305n § 5 ustawy – Ordynacja podatkowa wprowadza się rozwiązanie umożliwiające ministrowi do spraw finansów publicznych upoważnienie podległego mu organu podatkowego do otrzymywania informacji od władz państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub terytoriów zależnych, lub terytoriów stowarzyszonych Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Królestwa Niderlandów, z zastrzeżeniem postanowień umów w sprawie opodatkowania przychodów (dochodów) z oszczędności osób fizycznych zawartych przez Rzeczpospolitą Polską z tymi terytoriami.

W zawartym w art. 5 ustawy terminie wejścia w życie – po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia – został przewidziany wyjątek – zmiany w zakresie nowych obowiązków sprawozdawczych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-rozliczeniowych wejdą w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 15 grudnia 2009 r., oraz projekt wymienionej ustawy zostały opublikowane na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ww. ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

a) w związku ze zmianą sposobu ustalania stawki odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych zwiększą się dochody budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek uprawnionych do poboru innych należności publicznoprawnych (ZUS, KRUS, PFRON).

Kwota uiszczonych odsetek w danym roku zależy od struktury zaległości podatkowych (im „starsze” zaległości, tym wyższa kwota odsetek), skuteczności poboru podatku oraz skłonności podatników do terminowego regulowania zobowiązań podatkowych. Według wstępnych danych Ministerstwa Finansów kwota uiszczonych przez podatników i płatników odsetek od zaległości podatkowych, stanowiących dochód budżetu państwa, wyniosła w 2009 r. 664 736 940 zł. Gdyby w 2010 r. stawka odsetek wynosiła 12 % (z obecnych 10 % została podwyższona do 12 % – zmiana art. 56 Ordynacji podatkowej i nie nastąpiłaby zmiana stopy oprocentowania kredytu lombardowego), to wówczas wpływy do budżetu z tytułu odsetek za zwłokę ukształtowałyby się na poziomie ok. 680 000 tys. zł. Potencjalne dodatkowe wpływy, w relacji do założonych wpływów z 2009 r., związane tylko z podwyższeniem stawki odsetek za zwłokę, wyniosłyby ok. 15 000 tys. zł. Na etapie projektowania regulacji nie jest natomiast możliwe oszacowanie takich skutków dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek uprawnionych do poboru innych należności publicznoprawnych (ZUS, KRUS, PFRON),

b) w związku ze złożonymi wnioskami o stwierdzenie nadpłaty w podatku od towarów i usług przez osoby będące byłymi wspólnikami spółek cywilnych mogą ulec zmniejszeniu dochody budżetu państwa z tytułu podatku od towarów i usług. Zwrot nadpłaty jest dokonywany w ciężar dochodów z danego podatku i zmniejsza te dochody. Kwota objęta przedmiotowymi wnioskami złożonymi w latach 2004 – 2010 wyniesie około 1 mln zł. O taką kwotę mogą zmniejszyć się dochody budżetu państwa z tytułu podatku od towarów i usług (klasyfikowane w rozdziale 75652 paragraf 14). Natomiast w odniesieniu do budżetów jednostek samorządu terytorialnego dochody z tytułu podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych, podatku rolnego oraz podatku leśnego, w związku ze złożonymi wnioskami o stwierdzenie nadpłaty przez osoby będące byłymi wspólnikami spółek cywilnych zmniejszą się nieznacznie.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych

Projekt założeń do ustawy został poddany szerokim konsultacjom społecznym, w tym przede wszystkim z organizacjami przedsiębiorców oraz związkami zawodowymi.

Grupa podmiotów uczestniczących w konsultacjach społecznych:

- 1) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 3) Forum Związków Zawodowych,
- 4) Konfederacja Pracodawców Polskich,
- 5) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 6) Business Centre Club,
- 7) Krajowa Rada Doradców Podatkowych,
- 8) Związek Banków Polskich,
- 9) Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

W toku uzgodnień główne wątpliwości i uwagi zgłaszane przez partnerów społecznych dotyczyły:

- negatywnej oceny projektowanej zmiany w zakresie zwiększenia częstotliwości przekazywania informacji o założonych i zlikwidowanych rachunkach bankowych (PKPP „Lewiatan”, Związek Banków Polskich, Konfederacja Pracodawców Polskich). Częściowo uwzględniono powyższe uwagi – rezygnując z propozycji przekazywania przedmiotowych informacji co 7 dni roboczych na rzecz 14-dniowego okresu sprawozdawczego,
- uzupełnienia przepisów o przedawnieniu zobowiązań podatkowych o przepisy dotyczące przedawnienia straty podatkowej oraz kwot podatków od towarów i usług (PKPP „Lewiatan”). Nie uwzględniono powyższej uwagi, wychodząc z założenia, że celem projektu jest tylko usunięcie wątpliwości związanych ze stosowaniem art. 70 § 6 ustawy – Ordynacja podatkowa,
- konieczności wprowadzenia odpowiednio długiego *vacatio legis* dla schematów XML, co ma pozwolić na przeprojektowanie aplikacji używanych do przesyłania deklaracji w formie elektronicznej oraz wdrożenie tych zmian przez kancelarie podatkowe (Krajowa Rada Doradców Podatkowych). Postulat sygnalizujący o konieczności wprowadzenia

dłuższego *vacatio legis* uznano za słuszny, a odnosząc się do pozostałych propozycji zauważa się, że na bieżąco są podejmowane działania mające na celu poprawę w obszarze planowania i definiowania zmian oraz automatyzowanie procesu wytwórczego schematów XSD,

- publikacji tzw. pliku „co nowego” (Krajowa Rada Doradców Podatkowych) – standardowego rozwiązania stosowanego przy aktualizacji oprogramowania oraz usprawnień związanych z funkcjonowaniem portalu e-deklaracje. Wydaje się, że zaproponowane rozwiązania są słuszne, ale nie wymagają zmian legislacyjnych.

3. Wpływ na rynek pracy

Ze względu na przedmiot regulacji proponowane rozwiązania nie wpłyną bezpośrednio na rynek pracy.

4. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozszerzenie zakresu informacji pozyskiwanych przez organy podatkowe może spowodować wzrost obowiązków podmiotów zobowiązanych do ich przekazywania (banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe). Przyznając, że nieznacznie wzrosną koszty administracyjne, należy założyć, że te dodatkowe koszty będą bez istotnego znaczenia dla kondycji finansowej tej grupy przedsiębiorców.

5. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane rozwiązania nie będą wywierać wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Źródła finansowania

Wejście w życie ustawy pociągnie za sobą koszty finansowe związane ze zwrotem nadpłaty byłym wspólnikom. Wnioski byłych wspólników o zwrot nadpłaty w podatku od towarów i usług, które zostały złożone w latach 2004 – 2010, dotyczą kwoty ok. 1 mln zł. Środki finansowe na zwrot nadpłat w podatku od towarów i usług byłym wspólnikom będą pochodziły z budżetu państwa – rozdział 75652 paragraf 14. Natomiast środki finansowe na zwrot nadpłat w podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych, podatku rolnego oraz podatku leśnego ww. osobom będą pochodziły z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Skutki budżetowe w zakresie jednostek samorządu terytorialnego nie są możliwe do oszacowania, ale należy przyjąć, że będą mniejsze niż w przypadku podatku od towarów i usług.